

له مائاوايي ژنه كوردناسي ئيتاليايي ميرىلا گاليتى دا (۱۹۴۹-۲۰۱۲/۹/۴)

د. نه جاتى عهبدوئلا*

داخه كه م كه مهرگ هات نه له ده رگا ده دات و نه پرسيش به كه س ده كات، به لكو زور به خشپه يي ئه وه ي بيه وي بىنى لى ده گرى و ده بياته وه بو ئه و دونيايه ي كه دواچار هه موو بوونه وه ريك، چ زوو و چ درهنگ هه ر ده بى پى بگات. ئه و سپيده يه ي ئه ندرىاي كوره زاكه ي له نامه يه كي ئه ليكترؤنى به ئيتاليايي و ئينگليزي هه والى مهرگى گاليتى بو نووسىبووم، زور خه مبار بووم. خه زم ده كرد هه واله كه راست نه بيت، به لام زور هه وال هه يه مرؤ

خه ز ده كات هه رگيز راست نه بيت كه چى به پىچه وانه وه راست ده رده چىت. له گه ل خويندنه وه ي ئه م نامه يه ياده وه ريم برده مييه وه بو پارسى، دروست بو نه ورؤزى ئه مسال، كاتيك داوه تى پارسى كرابووم. له وي يه كيكى ديكه له و كه سايه تىيانه ي، كه وه ك ئه ندامى ده سته ي ئه نىستىتووى كوردى داوه ت كرابوو، د. ميرىلا گاليتى بوو، ريكه وت وابوو گاليتى و د. خه ميد بوژنه رسلان و د. كريستين ئاليسون و د. جه لىلى جه لىل و د. ئه فرام عيسا يووسف و به نده و كومه لىك ناوى ديكه، هه ر هه موومان ئه ندامى به شى زانسته كومه لايه تىيه كانى ئه نىستىتووى كوردى بووين. ئه و روزه هه لبراردنى هه موو به شه كان كرا و ته واوى ئه م روزه هه ر هه موومان، تا نزىكه ي نيوه ي شه و، له ئىواره يه كي پارسيدا به يه كه وه بووين. دواتر بو چه ند

* سكرتيرى ئه كادىمىيى كوردى

گوشارى ئه كادىمىيى كوردى ژماره (۲۳)

جاریک من و گالیتی له باره گای ئه نیستیتووی کوردی له پاریس یه کدییمان بینیه وه، له بیرمه له دوایین چاوپیکه وتنمان له پاریس دوو دانه له کتیبه تازه کهی خۆی له سه ر عیراق (عیراق دلّی جیهان) به زمانی ئینگلیزی و نامیلکه یه کی خۆی به ئیتالیایی له سه ر کورد بۆ کتیبخانه ی ئه کادیمیای کوردی به دیاری پیدام، گویشی به م نزیکانه سهردانی کوردستان ده که م و سه ری ئه کادیمیای کوردی ده ده م، ته نانه ت دلّی هیئده خو شبوو، وه کو مندال له به رده م ده رگای کتیبخانه ی ئه نیستیتووی کورد هه لده په ری، ئه و رۆژه ی هه والّی مردنه که م بۆ هات یه کسه ر ئه م هه لپه رین و دلّخو شییی ئه وم بیرکه وه وه و قه ت بیرم بۆ ئه وه نه ده چوو به م ناوه خته کۆچی دوایی بکات، بۆیه ئیسته ش لام وایه ئه م هه والّه راست نییه، به لام ئه فسوس، راستیان گوتوو ئاده می شیری خاوی خواردوو!

میریلا گالیتی، سالی ۱۹۴۹، له بۆلۆنیا (بۆلۆن) ئیتالیا له دایک بووه. له سالی ۱۹۷۰-ه وه له سۆنگه ی نووسینی کارنامه ی دکتورا که یه وه سهردانی رۆژه لاتّی ناوه راست، به تایبه تیش سهردانی کوردستانی کردوو. سالی ۱۹۷۴ کارنامه ی دکتورا له زانسته سیاسییه کان له زانکۆی بۆلۆنیا (بۆلۆن) له ئیتالیا به ناو نیشانی (ستره کتووری سیاسی و به ها کولتوورییه کانی کۆمه لگه ی کوردی) به ده ست ده هیئتی. دوای ته واوکردنی کارنامه ی دکتورایه که ی ماوه یه که له به غدا و قاهره و جه زائر ده خوینی. له حوزه ی رانی ۱۹۸۸ دا، یه که مین ئه وروپایی بوو، له لوبنان چاوی به عه بدوللا ئۆجه لان که وت. له ئه یلوولی ۱۹۸۹ دا له تورکیا سهردانی ئه و کوردانه ی کرد، که له ده ست شالّوی به دناوی ئه نفال رایان کردبووه تورکیا. له سالی ۱۹۹۰ دا وانه ی میژوو و شارستانییه تی کوردی له زانکۆی بۆلۆنیا و تر یست وتوو ته وه، سالی ۱۹۹۴ یش له زانکۆی سه لاهه ددین و سلیمانی سیمیناری پیشکه ش کردوو. هه روه ها سالی ۲۰۰۰ وانه ی کۆمیونیه تی ئیسلامی له زانکۆی کافۆسکاری وتوو ته وه، دواتریش له فاکولتی لی کۆلینه وه ی سیاسی له زانکۆی دووه می ناپۆلی وانه ی میژوو و لاتانی ئیسلامی وتوو ته وه. ببیلیۆگرافیای نووسین و به ره مه کانی زۆرن و زۆربه یشی له سه ر میژوو کورد و کۆمه لگه ی کورده وارین، به شیکیشی له سه ر که مینه نه ته وه کانی رۆژه لاتن، به

تایبه تیش له سهه کرستیانه کانی عیراق. ههروهه چهند کتیب و لیکۆلینه وهی له سهه میژووی عیراق و سوریا ههیه. نووسیارى (۲۰) کتیب و زیاتر له (۱۵۰) وتار و لیکۆلینه وهی زانستییه، که به شیکیان وهرگێردراونه ته سهه زۆر له زمانان. داخه که م پۆژی ۲۰۱۲/۹/۴ له پۆما کۆچی دوایی کرد، پۆژی ۸ ی مانگیش، کاتژمیر چوار و نیوی ئیواره له ناو ئاپۆرای دۆستان و خزم و مامۆستایانی زانکۆ به خاک سپێردرا.

بیبلیۆگرافیای به شیک له به رهه مه کانی

1974

1- *Struttura politica e valori culturali nella società curda : tesi di laurea*, di Mirella Galletti, [Bologna] : [Univ. degli studi], 1974., xvii, 387 leaves : map ; 29 cm. ; Tesi di Laurea, Università degli Studi di Bologna, 1973-74.

۱- "ستره کتووری سیاسی و به ها کولتورییه کانی کۆمه لگه ی کوردی"، کارنامه ی دکتۆرا له ژیر چاودیری ئه نتۆنیۆ مه رازی، زانکۆی بۆلۆنیا، ئیتالیا، (۳۸۷ لاپه ره).

1975

2- «L'ultima rivolta curda in Iraq», in *Oriente Moderno* LV, 9-10, Rome, pp:462-472.

۲- "دوایین شوێشی کورد له عیراق"، گۆفاری پۆژه لاتی نوی، به رگی په نجا و پینچ، (۹-۱۰)، پۆما، لا: ۴۶۲-۴۷۲.

1978

3- «Curid e Kurdistan in opere italiane del XIII-XIX secolo», in *Oriente Moderno*, anno LVIII, 11, Rome, pp:563-596.

۳- "کورد و کوردستان له نووسراوه ئیتالیاییه کان له سه ده کانی سیژده -
نۆژده دا" گۆفاری پۆژه لاتی نوی، سالی ۵۸، ژماره ۱۱، پۆما، لا: ۵۶۳-۵۹۶.

1990

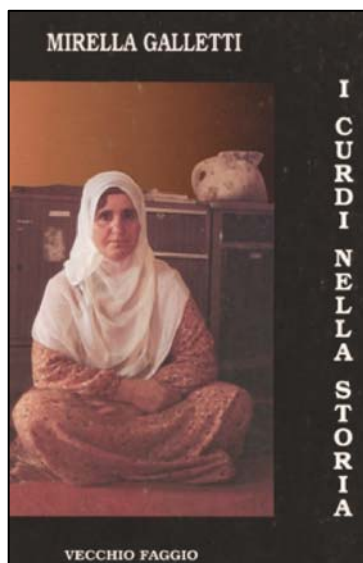
4- *I Curdi nella storia*, Ed. Chieti :
Vecchio Faggio, (351p).

۴- کورد له میژوودا، فاگیۆ، (۳۵۱ لاپه ره)

1991

5- «I Curdi nella il guerra del Golfo», in
Oriente Moderno nuova serie, anno
X, 1-6, Rome, pp:1-23.

۵- "کورد له جهنگی کهنداودا"، گۆفاری
پۆژه لاتی نوی زنجیره نوی، سالی دهیه م،
(۱-۶)، پۆما، لا: ۱-۲۳.

1993

6- «Kurdistan, un mosaico di sei popoli», in *ARES, Revue de Politique
Intenrationale et Conflits Ethniques*, 1, pp:26-34.

۶- "کوردستان مۆزایکی شهش گهل"، گۆفاری سیاسه تی نیوده وله تی و ته نگزه ی
ئیتنیکی، ژماره ۱، لا: ۲۶-۳۴.

7- Cenni sulla letteratura curda, trad. de «Bâzne», in *Almanaco
letterario*, Edizioni della Lisca, Milan, pp:47-54.

۷- "تیبینی ده باره ی ئە ده بیاتی کوردی". سالتنامه ی ئە ده بی، میلانۆ، لا: ۴۷-۵۴

1994

8- «Kurdistan : I giochi regionali proseguono : I Curdi in Iran,
intervista a Mustafa Hijri» in *Politica Internazionale* n° 3, Rome,
pp:75-92.

۸- "کوردستان: گه مه هه ریمیه کان بهرده وامن: کورد له ئیران چاوپیکه وتن له گه ل مسته فا هیجری". گۆفاری سیاسه تی نیوده ولته تی، پۆما، ژماره ۳، لا: ۷۵-۹۲.

9- «La politica italiana verso assiri e curdi» in *Storia contemporanea* n° 3, pp:391-419.

۹- "سیاسه تی ئیتالیایی له هه مبه ر کورد و ئاسوورییه کان" گۆفاری میژووی هاوچه رخ، ژماره ۳، لا: ۳۹۱-۴۱۹.

10- «Kurdistan : A Mosaic of Peoples», in *Acta Kurdica*, the International Journal of Kurdish & Iranian, pp:43-52.

۱۰- "کوردستان: مۆزایکی گه لان". گۆفاری ئاکتا کوردیکا، لا: ۴۳-۵۲.

11- «Ahmad Khânî 'Mem û Zîn' : L'amore per la patria», In *Forma di Parole*, 3e série, 2e année, 4, Crocetti Editore, pp:47-65.

۱۱- "مه م و زینی ئه حمه دی خانی: خوشه ویستی نیشتمان". گۆفاری فۆرما دی پارۆل، لا: ۴۷-۶۵.

12- «Kurdistan, polveriera dimenticata : un popolo in cerca di una patria sicura. Minoranze in pericolo : gli assio-caldei. 'Noi, vasi di coccio tra arabi e curdi ?'», in *Mondo e Missione*, pp:488-492.

۱۲- "کوردستان ولاتیکی فه رامۆشکراوی پارچه پارچه کراو: گه لیک به دوای نه وایه کی ئارامدا ده گه ری"، لا: ۴۸۸-۴۹۲.

1995

13- «Italian Policy Toward Assyrians and Kurds», in *Journal of the Assyrian Academic Society*, vol. IX, 2, Santa Barbara, pp:3-24.

۱۳- "سیاسه تی ئیتالیا به رانبه ر ئاسووری و کورده کان"، له گۆفاری ئه کادیمیای زانستی ئاسووری، به رگی نۆیه م، لا: ۳-۲۴.

14- «The Woman's Role in the Kurdish Society according to European Literature», in *Iran-Nameh*, 1 (11), pp:18-19.

۱۴- "پۆلی ژنان له کۆمه‌لگه‌ی کوردی به‌گوێره‌ی ئه‌ده‌بیاتی ئه‌وروپیی" ، گۆڤاری ئێران-نامه ۱(۱۱)، لا: ۱۸-۱۹.

15-« The Italian Contribution to Kurdology (13th to 20th Century) », In *Journal of Kurdish Studies*, Volume 1, pp. 97 – 112.

۱۵- "به‌شداری ئیتالیاییه‌کان له کوردناسی (سه‌ده‌کانی ۱۳ تا ۲۰)، له گۆڤاری لیکۆلینه‌وه‌ی کوردی، به‌رگی یه‌که‌م، لا: ۹۷-۱۱۲

1999

16-I curdi : un popolo transnazionale / a cura di Mirella Galletti., Roma : EdUP, 109 p

۱۶- کورده‌کان گه‌لێکی ترانس ناسیۆنال"، پۆما، (۱۰۶ لاپه‌ره‌).

17-“The Kurdish issue in Turkey ». In: *International Spectator*, (special issue- Parti des travailleurs du Kurdistan (31), vol.34: n°1, pp. 123-134.

۱۷- "پرسی کورد له تورکیا"، گۆڤاری ئه‌نته‌رناشیۆنال سپیکتاتۆر، ژماره ۱، لا: ۱۲۳-۱۳۴

2000

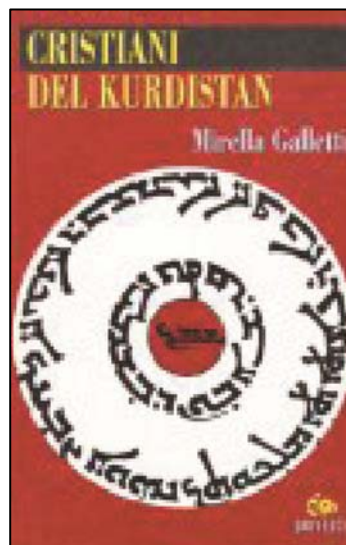
18-« Deux lettres de Chérif Pacha à Benito Mussolini », In : *Études kurdes*, Paris, L’Harmattan, n° (2.), 2000, p. 65–82.

۱۸- "دوو نامه‌ی شه‌ریف پاشا بۆ مۆسۆلینی"، گۆڤاری لیکۆلینه‌وه‌ی کوردی، ژماره (۲)، لا: ۶۵-۸۲

2001

19-Le relazioni tra Italia e Kurdistan. In *Quaderni di Oriente Moderno*. anno. 20, no. 3., n.s.; Roma : Istituto per l’Oriente, (223p)

۱۹- پێوه‌ندی نیوان ئیتالیا و کوردستان.

گۆڤاری لاپه‌په‌کانی پۆژه‌لاتی نوی، ژماره ۳، پۆما، ئه‌نیستیتوی پۆژه‌لات.

20-« Western images of the woman's role in Kurdish society » In: *Women of a non-state nation : the Kurds Shahrzâd Mojab*. Costa Mesa : Mazda, pp. 209-225.

۲۰- "ئیمازی پۆژئاوایی بۆ پۆلی ژن له کۆمه‌لگه‌ی کوردیدا"، کتیبی: کورده‌کان: ژنانی ولاتانی بی ده‌ولت، شه‌هرزاد موجاب، مازدا، لا: ۲۰۹-۲۲۵

21-“Kurdish cities through the eyes of their European Visitors”, In: *Mirella Galletti, Le relazioni tra Italia e Kurdistan*, [Roma], Istituto per l'Oriente C.A. Nallino, pp. 109-148.

۲۱- "شاره‌ کوردیه‌کان له‌ روانگه‌ی گه‌شتیاره‌ ئه‌ورویاییه‌کاندا"، کتیبی: پیوه‌ندی نیوان ئیتالیا و کوردستان، پۆما، لا: ۱۰۹-۱۴۸

2002

22- *Incontri con la società del Kurdistan*, Fiesole : Name, 251 p

۲۲- ژوان له‌گه‌ل کوردستانی سه‌ربه‌خۆ، (۲۵۱ لاپه‌په‌).

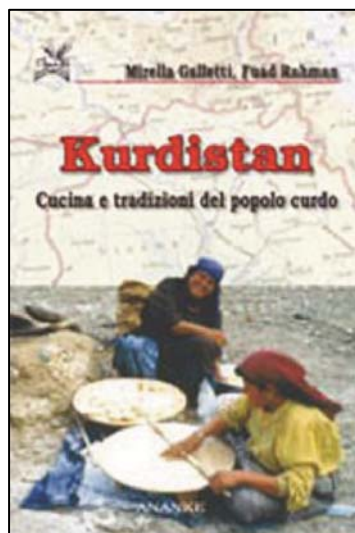
2003

23- *Cristiani del Kurdistan : assiri, caldei, siro-cattolici e siro-ortodossi*, di Mirella Galletti ; con contributi di Alessandro Mengozzi ; introduzione di Franco Cardini, Roma : Jouvence, . 331 p

۲۳- کریستیانه‌کانی کوردستان: ئاسووری، کلدانی، ئاسووری کاتۆلیک و ئاسووری ئۆرتۆدۆکس، پۆما، (۳۳۱ لاپه‌په‌).

2005

24-«Kirkuk : The Pivot of Balance in Iraq. Past and Present», in *Journal of Academic Assyrian Studies*, vol. 19, 2, pp : 21-51

۲۴- "که رکوک: خالی پاراسهنگه له عیراقد. دوینی و ئیستا". گۆفاری
ئه کادیمیای زانستی ئاسووری، بهرگی ۱۹، ۲، لا: ۲۱-۵۱

2007

25-« La bataille de Čālderān dans un tableau du XVIIe siècle », In :
Studia iranica (Paris), ISSN 0221-5004 (2007) vol. 36, n° 1, p. 65-
86.

۲۵- "جهنگی چالدیران له تابلویهکی سهدهی شانزهههدهما"، گۆفاری ستادیا
ئیرانیکا، بهرگی ۳۶، لا: ۶۵-۸۶

26-«I Curdi da vinti a vincitori ?» in *Il
Ponte* n° 11, Rome, pp:39-51.

۲۶- "کورد له دۆراندنه وه بۆ بردنه وه"، ئهل
پۆنتا، ژماره ۱۱، پۆما، لا: ۳۹-۵۱.

2008

27-*Kurdistan. Cucina e tradizioni del
popolo curdo*, Ananke, Turin,
(111p).

۲۷- کوردستان: ناندین و ترادسیۆنی گهلی
کورد، (۱۱۱ لاپه ره).

28-«Some Catholic Sources on Jazira
(1920-1950), *Kervan - Rivista Internazionale di Studi afroasiatici*,
pp : 15-28

۲۸- "چهند سه رچاوه یهکی کاتۆلیکی له سه ره جهزیره (۱۹۲۰-۱۹۵۰)", کیرفان، لا:
۱۵-۲۸.

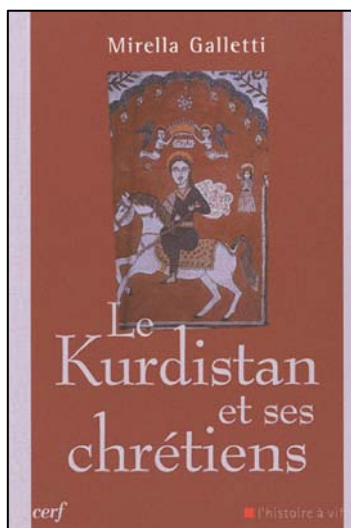
2009

29-«Cuisine and Customs of the Kurds and their Neighbors» in
Journal of Assyrian Academic Studies, vol. 23, n°1, pp : 40-63

۲۹- "ناندین و داب و نه ریتی کورد و هاوسیکانیان"، گۆفاری لیکۆلینه وهی
ئه کادیمی ئاسووری، بهرگی ۲۳، ژ ۱، لا: ۴۰-۶۳

گۆفاری نه کادیمیای کوردی ژماره (۲۳)

۳۶۲

2010

30- *Le Kurdistan et ses chrétiens* ; traduit de l'italien par Jacqueline Martin-Bagnaudez et Noël Lucas ; préface de Louis Sako,... ; postface de Jean-Marie Mérioux, Paris : les Éd. du Cerf, (399p).

۳۰- کوردستان و کریستیانه کانی کوردستان، وه رگێرانی له ئیتالیا یه وه بو فره نسی، پاریس، (۳۹۹ل)

31- *Kürt yemek kültürü*, Avesta yayinlari, Istanbul, (144p).

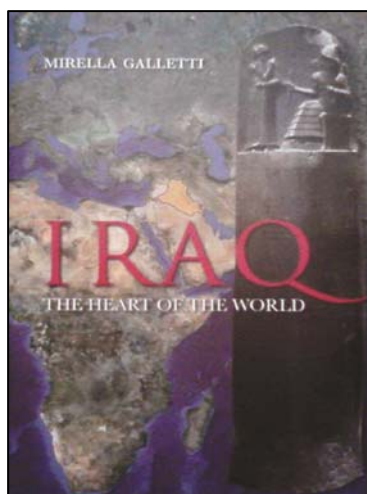
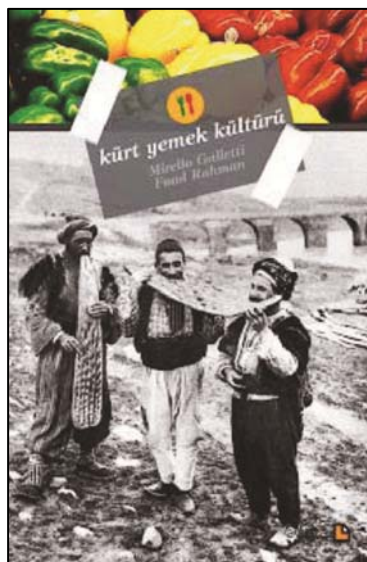
۳۱- کولتوری نان دینی کوردی، بلاو کراوه ی ئافیس تا، ئیستانبول، (به زمانی تورکی)، (۱۴۴ لاپه ره).

32- «L'âne dans la société et la culture kurde - passé et présent », in *Revue d'Ethnozootechnie*, 87, pp:95-98.

۳۲- "که ره له کومه لگه و کولتوری کوردی دا"، گوشاری ئیتنۆزوتیکنی، ژماره ۸۷، لا: ۹۵-۹۸.

2011

33- «Correspondance between Eugenio Pacelli, Secretary of State and Angelo Giuseppe Roncalli, Apostolic Delegate to Turkey (1935-1939)» in *Surdi sull'Oriente Cristiano*, 15, Academia Angelica-Costantiniana di Lettere, Aerti e Scienze, Rome, pp: 98-131 & in: *The Journal of the Kurdish Academy*, Kurdistan, Erbil, Vol 22, pp: 7-25.

۳۳- "نامه کاری نیوان ئۆزینۆ پاسیلی، سکریتی ده ولت و ئه جیلۆ گیوسپی رۆنسالی له تورکیا (۱۹۳۵-۱۹۳۹)" "Surdi sull'Oriente Cristian", ژماره ۱۵، لا: ۹۸-۱۳۱ ههروهه له گۆفاری ئه کادیمیای کوردی، کوردستان، ههولیر، ژماره ۲۲، لا: ۷-۲۵ دووباره بلاوکرایه وه.

34-Iraq, il Cuore del Mondo, Ambassade d'Iraq en Italie, Rome.

۳۴- عیراق دلی جیهان، پۆما، ئیتالیا. (به ئیتالیایی).

35-Iraq, the Heart of the World, Ambassade d'Iraq en Italie, Rome, (190p).

۳۵- عیراق دلی جیهان، پۆما، ئیتالیا، ۱۹۰ لاپه ره، (به زمانی ئینگلیزی).

سه رچاوه:

1-« Décès du Professeur Dr. Mirella Galletti », in www.institutkurde.org.

۲- مالبه ری کتیبخانه ی بریتانی (British Library)، له ندهن.

۳- نه جاتی عه بدوللا، بیلینۆگرافیای کوردناسی، کورد و کوردستان له سه رچاوه

فره نسویه کاند، له بلاوکراوه کانی ئه کادیمیای کوردی، ههولیر، ۲۰۰۹

۴- نه جاتی عه بدوللا، بیلینۆگرافیای کوردناسی، کورد و کوردستان له سه رچاوه

ئینگلیزییه کاند، له بلاوکراوه کانی ئه کادیمیای کوردی، ههولیر، ۲۰۰۹